

รูปแบบการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ
The Internal Quality Assurance Evaluation Model of
Special Education Schools

อนันต์ แก้วตาดี¹, เกียรติสุตา ศรีสุข², อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์³ และสมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบและคู่มือการประเมินฯ และ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการประเมินฯ การนำเสนอครั้งนี้เป็นผลการวิจัยในขั้นแรกซึ่งเป็นการค้นหาคำตอบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ซึ่งผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินฯ จะนำไปสู่การสร้างรูปแบบและคู่มือการประเมินฯ และทดลองใช้ในขั้นตอนต่อไปของการวิจัย โดยตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในขั้นแรกนี้ เป็นผู้บริหารและบุคลากรโรงเรียนศึกษาพิเศษ จำนวน 244 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบบันทึกการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินฯ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้หรือพฤติกรรมการทำงานประกันคุณภาพภายใน (3) แบบสอบถามความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบเชิงสำรวจ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษพบว่ามี 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน 2) การดำเนินการประเมิน และ 3) การรายงานผลการประเมิน โดยมีตัวบ่งชี้ทั้งสิ้นรวม 10 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ รูปแบบการประเมิน การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนศึกษาพิเศษ

---

¹ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

187/145 ซอย 1 หมู่ 4 หมู่บ้าน ธนภูมิวิลล่า ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านตุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

E-mail : wijai_dd@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The objective of this research is threefold which are 1) to develop the components and indicators for evaluating the internal quality assurance of special education school, 2) to develop a model and manual for evaluating the internal quality assurance, and 3) to test the trial use of the model and the manual for evaluating the developed internal quality assurance, the search for answers in the Objective 1 which resulted in the development of components and indicators to assess states. Will lead to the creation of the model and the evaluation guide. and evaluation in the next stage of research. The samples used in this first stage of research. As administrators and school personnel Special education 244 were used in the study are (1) the synthesis of elements and indicators to assess states (2) survey opinions on indicator or conduct operations, Quality Assurance (3) query the appropriateness of indicators to assess the quality assurance system within the school educational statistics are the averages for frequency standard deviation. The research findings show the following results. The component and indicators for internal quality assurance of special education school have three main components which are component (1) preparation before evaluation, (2) implementation to evaluate, and (3) reporting of the results of evaluation. There are 10 indicators involved in these components.

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยที่สำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 : 9) การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ สิ่งที่จะทำให้มนุษย์เราอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของคนในทุก ๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน (สุภาวดี ตรีรัตน์ 2548 : 1)

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรต้องมีการปรับให้มีสาระความรู้ในวิชาการ พื้นฐานและทักษะวิชาชีพ มีกระบวนการบริหารจัดการในกระบวนการคุณภาพ กระบวนการจัดการเรียน การสอน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ หากโรงเรียนสามารถดำเนินการตามเป้าหมายดังกล่าวได้ บรรลุก็ถือได้ว่าเป็นการให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2546 : 45)

โดยนิยามของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษารวมทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง รวมถึงผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ ประชาชนและสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้หรือไม่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ 2543)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ขณะเดียวกันการประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แต่อย่างไรก็ตามในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์รักษาและยกระดับมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาจะเกิดประสิทธิภาพและความต่อเนื่องนั้น โดยระบบแล้วได้กำหนดให้มีกลไกที่สำคัญคือ “การประกันคุณภาพภายใน” ที่ถือว่าเป็นการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาว่าดำเนินการพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดหรือไม่ (อภิรดี หนองสิมา 2547 : บทนำ)

โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน ระบบประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินจากภายนอก (ฎารณี สงทวิ 2551 : 3)

จากที่กล่าวมาเบื้องต้นจะเห็นว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะจะทำให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่มีเป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินงานตามแผนและมีการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องและจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนทุกแห่งต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยถือว่าเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนศึกษาพิเศษได้ดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในมาจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่ยังคงขาดการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ทำให้ยังไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน

จากความสำคัญและปัญหาในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะดำเนินการพัฒนารูปแบบการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาดังกล่าว ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนก่อนรับการประเมินภายนอกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบและคู่มือการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การนำเสนอครั้งนี้จะดำเนินการเฉพาะวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากรและขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

ขอบเขตประชากร

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานประกันคุณภาพ หัวหน้ามาตรฐานการศึกษา หัวหน้าช่วงชั้น ครู เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 105 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบจำลองการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนศึกษาพิเศษ จำนวน 139 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น

ขอบเขตของเนื้อหา การพัฒนารูปแบบการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ เป็นการสังเคราะห์ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลองการวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเตรียมการประเมิน 2) การดำเนินการประเมิน และ 3) การรายงานผลการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้หรือพฤติกรรมกรดำเนินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. แบบสอบถามความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

ผู้วิจัยได้พัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ โดยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จากเอกสารรายการประเมินตนเองของโรงเรียนศึกษาพิเศษ งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้ทำการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้จากผู้บริหารและบุคลากรที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายในทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 105 คน และได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

ผลการพัฒนาองค์ประกอบและพัฒนาตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ได้จำนวน 3 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การกำหนดแผนการดำเนินการประเมิน

องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การสรุปผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การตรวจสอบผลการประเมิน

องค์ประกอบที่ 3 การรายงานผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การนำเสนอผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การจัดทำรายงานผลการประเมิน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องการประเมิน

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สร้างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด งานวิจัยต่างๆ ตลอดจนการสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเพื่อจัดทำเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานแล้ว โดยได้นำตัวบ่งชี้ทั้งหมดที่ได้ไปตรวจสอบคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ทั้ง 10 ตัว จากการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 139 คน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและใช้เทคนิคการสกัดตัวประกอบแบบ Principal Component Analysis และพิจารณาตัดสินว่าตัวบ่งชี้ใดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากน้ำหนักองค์ประกอบที่ค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยสามารถคัดเลือกตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์ที่วางไว้ได้ ทั้ง 10 ตัว แสดงดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้องค์ประกอบ การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน

	ตัวบ่งชี้	Factor Loading
1.	การแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการประเมิน	0.81
2.	การให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน	0.70
3.	การกำหนดแผนการดำเนินการประเมิน	0.69

ค่า Eigenvalues = 4.57   ค่า Percent of Variance = 30.93

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินมีค่าไอเกน (Eigenvalues) เท่ากับ 4.57 และน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.69 ถึง 0.81

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้องค์ประกอบ การดำเนินการประเมิน

	ตัวบ่งชี้	Factor Loading
1.	การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน	0.63
2.	การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน	0.69
3.	การสรุปผลการประเมิน	0.52
4.	การตรวจสอบผลการประเมิน	0.51

ค่า Eigenvalues = 2.23   ค่า Percent of Variance = 26.25

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการดำเนินการประเมิน มีค่าไอเกน (Eigenvalues) เท่ากับ 2.23 และน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.69

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้องค์ประกอบ การรายงานผลการประเมิน

	ตัวบ่งชี้	Factor Loading
1.	การนำเสนอผลการประเมิน	0.44
2.	การจัดทำรายงานผลการประเมิน	0.47
3.	การรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องการประเมิน	0.53

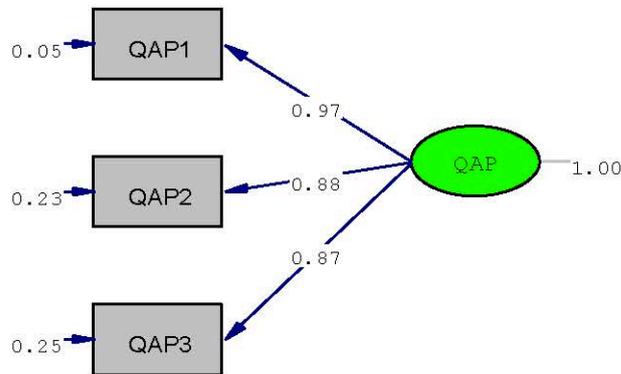
ค่า Eigenvalues = 1.268   ค่า Percent of Variance = 23.577

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการรายงานผลการประเมิน มีค่าไอเกน (Eigenvalues) เท่ากับ 1.26 และน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.44 ถึง 0.53

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแบบจำลองการวัดคุณภาพในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนศึกษาพิเศษกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2.1 แบบจำลองการวัดองค์ประกอบด้านเตรียมการประเมิน

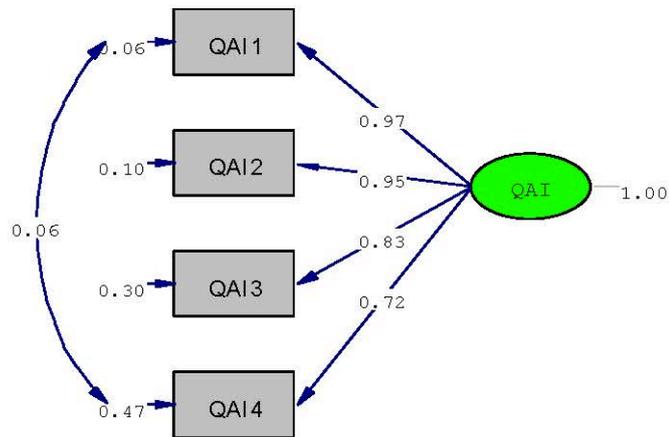
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองคุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเตรียมการประเมิน พบว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 มีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 1.00 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแบบจำลองการวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นสมมติฐานการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 1.00 เป็นดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองการวัดคุณภาพในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ องค์ประกอบการเตรียมการประเมิน

2.2.2 แบบจำลองการวัดองค์ประกอบการดำเนินการประเมิน

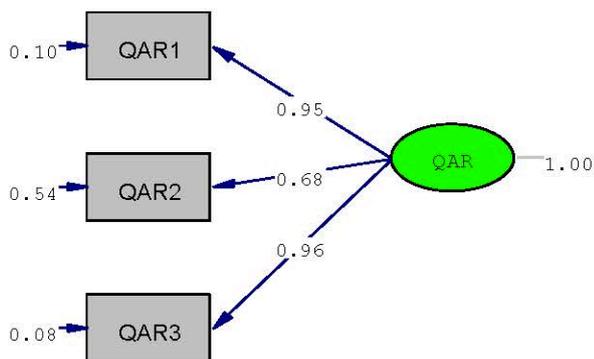
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดคุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านดำเนินการประเมิน พบว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.03 มีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.86 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแบบจำลองการวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นสมมติฐานการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 1.00 เป็นดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองการวัดคุณภาพในการประเมินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ องค์ประกอบการดำเนินการประเมิน

2.2.3 แบบจำลองการวัดองค์ประกอบการรายงานผลการประเมิน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดคุณภาพของการประเมิน การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านรายงานผลการประเมิน พบว่า แบบจำลอง มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาได้จาก ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 มีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 1.00 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแบบจำลองการวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นสมมติฐานการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูล เชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 1.00 เป็นดังแผนภาพที่ 3

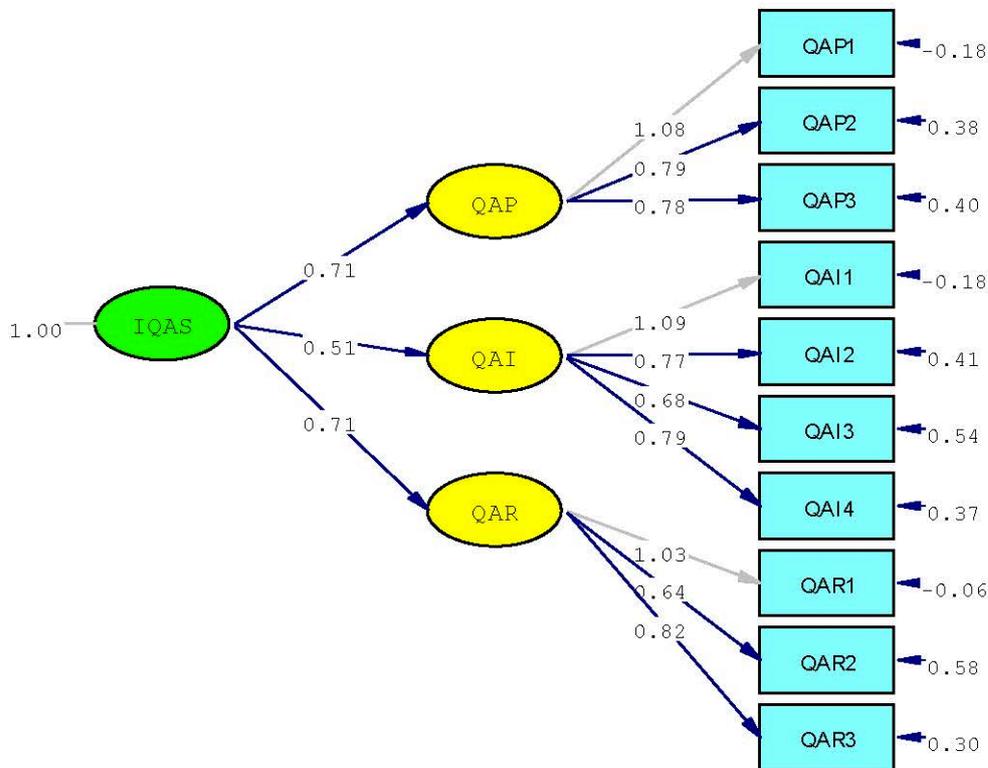

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองการวัดคุณภาพในการประเมินการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนศึกษาพิเศษ องค์ประกอบการรายงานผลการประเมิน

2.2.4 แบบจำลองการวัดคุณภาพในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

ศึกษาพิเศษ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดคุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ พบว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาได้จากค่าไคสแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 13.36 มีค่าความน่าจะเป็น (P) เท่ากับ 0.89 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแบบจำลองการวัดที่ผู้วิจัยได้สร้างเป็นสมมติฐานการวิจัยมีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 รายละเอียด เป็นดังแผนภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองการวัดคุณภาพของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษา มีดังนี้

1. โดยภาพรวม องค์ประกอบและตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดและผลงานวิจัยต่างๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในส่วนของรายละเอียด ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้ ได้เน้นไปที่การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวบ่งชี้ในจำนวน 3 องค์ประกอบ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ได้มีการนำมาใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ เพียงแต่อาจจะมีจำนวนองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ชื่อองค์ประกอบ และการจัดหมวดหมู่ของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ รูปแบบการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541 : 65) มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำแผนพัฒนา 2) การดำเนินงานตามธรรมนูญโรงเรียน 3) การตรวจสอบ 4) การประเมินตนเอง เช่นเดียวกับรูปแบบการประเมินการประกันคุณภาพภายในของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 90) ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของโรงเรียน 2) การกำหนดนโยบายและทิศทางการประเมิน 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ 4) การทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่าย 5) การวางแผนการประเมิน และ 6) การวางแผนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์สรุป และรายงานผล

2. จากการเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบประเมินทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน มีความสำคัญมากที่สุด สอดคล้องกับกระบวนการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 7) ที่ได้ให้แนวคิดไว้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานปกติ นั้น จะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่สำคัญที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนและร่วมทำ รวมทั้งต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมในการประเมิน เพื่อเป็นการมองเห็นถึงคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ก่อนดำเนินการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเช่นเดียวกับ ศิริวรรณ โสดา (2546) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของวชิราวุธวิทยาลัย พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของวชิราวุธวิทยาลัย ประกอบด้วย 3 กระบวนการดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ และ 3) ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโดยการใช้วงจรบริหารคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับผลการ ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ของประสาน แสงเพชร (2548) พบว่า การเตรียมความพร้อมเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนต้องมีการดำเนินการก่อนเริ่มเข้าสู่กระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ อีกเช่น ผลการวิจัย เรื่อง การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ของพงศ์พันธ์ ไชยวัฒน์ (2541) และผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวิเชียรชม สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสงขลาของ นวพร จุทอง (2546) ที่ได้ผลการวิจัยในทำนองเดียวกัน คือพบว่า โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายในเริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมแรกในการดำเนินการงานประกันคุณภาพภายใน

ข้อเสนอแนะ

ความสำเร็จของการประเมินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนศึกษาพิเศษ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียนศึกษาพิเศษควรดำเนินงานตาม ขั้นตอนของรูปแบบอย่างเป็นระบบ โดยนำเอาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้ในการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยถือเสมือนว่าการประเมินการประกันคุณภาพภายในเป็นภาระงานปกติที่ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. แนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.
- นวพร จุทอง. ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนวิเชียรชม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.
- ประสาน แสงเพชร. การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2548.
- พงศ์พันธ์ ไชยวัฒน์. การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคมจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ศิริวรรณ โสดา. กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของวชิราวุธวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.